

[Elisabeth Bruun Olesen]

Elisabeth Bruun Olesen (VS):

Overskriften til socialdemokratiets beslutningsforslag om uddannelsesløn er misvisende. Dybest set handler det ikke om en reel uddannelsesløn, men om stipendier og lån med nogle andre betegnelser som »almindelig uddannelsesløn« og »forskudsløn« hæftet på, hvor forskudslønnen så indsættes i et tilsyneladende snedigt, ja, på papiret næsten genialt kredsløb.

Forslaget skal være statsfinansielt neutralt; det præciseres stærkt i bemærkningerne. Men gode SU-ændringer koster penge, og det er da egentlig lidt spøjst, at socialdemokratiet har fremsat et forslag, som siger, at det skal være statsfinansielt neutralt, mens regeringens forslag jo rent faktisk koster penge. Den delvise fjernelse af forældreindtægtsafhængigheden i socialdemokratiets forslag og den meget begrænsede forhøjelse af stipendiebeløbet betales af de uddannelsessøgende ved de videregående uddannelser, hvis stipendier fjernes efter andet år.

Ved at fjerne stipendierne efter det andet år går man den stik modsatte vej af, hvad VS ønsker, nemlig at uddannelsesstøtten på længere sigt udelukkende bør tildeles i form af stipendier. Her begrænser man stipendierne og stipendiernes længde, og vi deler studenterbævgelsens frygt for, at denne konstruktion kan virke som en styring over i de korterevarende uddannelser, bort fra de længerevarende.

Men gældssaneringsdelen er uomtvisteligt god. Tilbagebetalingen bliver mere human, for nu at blive i forslagens sprog. Man kan kun komme til at betale i 10 år og kun halvdelen af, hvad man tjener ud over den maksimale understøttelse.

Alle skal inden for en vis frist kunne overdrage deres studielån til Humankreditinstituttet mod efterfølgende lønafkorting. Det vil sige, at de mennesker, som i dag får deres tilværelse forpestet af en umenneskelig gældsbyrde, inden for en meget kort årrække vil kunne hjælpes. Det er mennesker, som alle taler så pænt om herinde, men som der indtil nu ikke har kunnet skaffes et flertal for at hjælpe reelt.

Regeringens SU-forslag løser jo absolut heller ikke gældssaneringsproblemerne. Socialdemokratiets er selvfølgelig heller ikke løs-

ningen, men vi mener, at det faktisk er bedre end den nuværende ordning.

Der er imidlertid nogle problemer: forskudslønnen er skattepligtig; det vil sige, at de studerende skal låne flere penge for at have det samme rådighedsbeløb. De studerende vil ifølge socialdemokratiets model komme til at stå i en situation, hvor de efter et studium faktisk har lånt meget mere, end tilfældet er i dag.

VS kan ikke støtte socialdemokratiets forslag, netop fordi det tager stipendierne væk fra de studerende på de videregående uddannelser efter 2. år, og mange studerende vil komme til at stå med en astronomisk gæld bagefter.

Men vi vil heller ikke stemme imod det, da vi synes, at gældssaneringsprincippet er et godt bud. Vi skal derfor undlade at stemme, men vi spørger socialdemokratiet, om de ikke er klar over, at denne konstruktion med forskudslønnen faktisk kan indebære, at endnu færre fra arbejderklassen vil gå ind i de længerevarende uddannelser, fordi de vil være bange for det astronomiske beløb, de kommer til at skyldte bagefter.

Erling Olsen (S):

Til fru Elisabeth Bruun Olesen kan jeg kun sige, at vi faktisk mener, virkningen vil være den modsatte, fordi tilbagebetalingen er sat i relation til, hvad man kommer til at tjene, og fordi der er sat en 10 års overgrænse for, hvor længe der skal ske lønafkorting eller tilbagebetaling.

Jeg må imidlertid nu konstatere, at der ikke er noget flertal for beslutningsforslaget i et folketing med den nuværende sammensætning.

Men samtidig vil jeg gerne sige tak til hr. Estrup, fordi han var opmærksom på, at der måtte gøres en særlig indsats også i denne folketingsperiode for at få gjort noget ved gældssaneringslovgivningen.

Jeg bemærkede, at hr. Estrup bad regeringen tage et initiativ, og jeg kan efter at have drøftet sagen med hr. Ole Espersen oplyse, at vi vil tage et initiativ i socialdemokratiet. Straks efter sommerferien vil der komme et forslag til ændring af gældssaneringslovgivningen, således at studiegæld ikke undtages fra den almindelige gældssanering. Vi mener,